

ראש הישיבה

נקודה מתוך "לחיות עם פרשת השבוע"

את העתיד. "בזכות נשים צדקניות נגאלו ישראל" (ילקוט שמעוני, תהלים ס"ח) - הגבר מסוגל לפרוש מן האישה בשל כל מיני קשיים וצרכים של ההווה, אך הנשים רואות את העתיד ויוצרות אותו בכך שהן אינן מוותרות על תפקידן להוליד ילדים גם בתקופות ובתנאים קשים. כך היה אצל נשות עם ישראל באותו דור, ובפרט אצל מרים ששכנעה את אביה עמרם לחזור ליוכבד ומכך הגיע משה רבנו לעולם. הנשים עוררו את הגברים לבנות את עתיד האומה, לעומת הגברים שלוקחים את כליהם ובונים את יישובו של עולם בהווה.

בביטוי המיוחד "שלח תשלח את האם ואת הבנים תקח לך", ישנן שתי תנועות נפשיות - שליחות ולקיחה. האם אתה שליח בעולם ובונה את עתידו מתוך ההבנה העמוקה שיש בורא לעולם ויש תפקיד וייעוד לבריאה, או שאדם בא לעולם כדי לקחת ממנו את מה שיש לעולם להציע.

אדם הראשון לא רק גורש מגן עדן, אלא גם נשלח מגן עדן, ישנן והשליחות הוזהר תפקידה להביא את העולם ליעד מסוים. גם שילוח עבדים נקרא כך בשל אותה חירות ששילוח זה מסמל, וכך גם המשיח ואלוהיו הנביא נשלחים, שכן הם מבטאים את ההגעה ליעוד של הבריאה.

מופיע בספרים הפנימיים שהביטוי "והאם רובצת על האפרוחים" אומר שהאם לא עושה את תפקידה, אלא יורדת ממדרגתה העליונה והופכת לחלק מעולמם של הבנים.

התורה מצוה אותנו לא לקחת את האם על הבנים כי זו הצורה שבה האם לא עושה את תפקידה השלם. אלא אנו נדרשים "שלח תשלח את האם" - לבנות את העתיד, "ואת הבנים תיקח לך" - לבנין ההווה.

לכן מצוה זו נקראת בשם "שילוח". עלינו להבין שאנו נמצאים "בדרך", ותפקידנו לא רק לשרוד את ההווה, אלא להסתכל על העתיד ולבנות אותו. אמנם "בדרך - בשעת טרופכם", אך צריך בכל זאת להיזהר מפילות ולהבין שאנו בדרך לגאולה ונדרש מאיתנו להיות בשליחות לבנין העתיד הגדול. באנו לתת ולא רק לקחת ולקבל מהעולם, נשלחנו לעולם ועלינו להבין מהי אותה שליחות ומהי הנתינה שאנו צריכים לתת באותה שליחות שלשמה אנו כאן.

מתוך השיעור שהועבר ביום רביעי י"א אלול תשפ"ב. השיעור המלא יעלה לאתר הישיבה בקרוב.

ההקשר של מצות "שילוח הקן" בתוך פסוקי הפרשה דורש התבוננות:

"כִּי יִקְרָא קוֹן צֶפּוֹר לְפָנָיו בְּדֶרֶךְ בָּקָל עֵץ אוֹ עַל הָאֶרֶץ אֲפֻרְחִים אוֹ בְּיָצִים וְהָאֵם רֹבֶצֶת עַל הָאֲפֻרְחִים אוֹ עַל הַבְּיָצִים לֹא תִקַּח הָאֵם עַל הַבְּנִים. שְׁלַח תְּשַׁלַּח אֶת הָאֵם וְאֶת הַבְּנִים תִּקַּח לָךְ לְמַעַן יֵיטֵב לָךְ וְהֶאֱרַכְתָּ יָמִים" (דברים כב, ו-ז).

ישנן כמה פרשיות נוספות שמוזכרת בהן המילה "בדרך", זכירת מרים וזכירת עמלק, ואף פסוק הקרוב לפרשיית שילוח הקן: "לא תִּקַּח אֶת הַמִּזְבֵּחַ אוֹ אֶחָד אוֹ שׂוֹרוֹ נִפְלִים בְּדֶרֶךְ וְהִתְעַלְמַתָּ מֵהֶם הֲקִים תְּקִים עִמּוֹ" (דברים כב, ד).

אך בין פסוק זה למצות שילוח הקן ישנו פסוק שיש להבין מדוע התורה הצמידה אותו לענין שילוח הקן: "לֹא יִהְיֶה כְּלִי גֵבֶר עַל אִשָּׁה וְלֹא יִלְבַּשׁ גֵּבֶר שְׂמֹלֶת אִשָּׁה כִּי תוֹעֵבֶת ה' אֶ-לֶהִידֶךָ כָּל עֹשֶׂה אֱלֹהִים" (דברים כב, ה).

יש לדייק בפסוק זה את ההבדל בין "לא יהיה כלי גבר" לבין "לא ילבש שמלת אישה". נראה שהביטוי "כלי גבר" מלמדנו שלא מדובר רק בעניין הלבוש, אלא מדובר בציווי שלא יהיה חילוף תפקידים בין האיש לבין האישה. לאיש ולאשה יש ייעוד שונה. ועל הייעוד עצמו, במיוחד של האם - של האישה, ניתן ללמוד בפרשיית "שלח תשלח את האם". חוה נקראה "אם כל חי", האישה נשלחה לעולם בתפקיד של בניית העתיד האנושי.

המדרש על מצות "שילוח הקן" אומר (דברים רבה ו, ז):

"דבר אחר: 'שְׁלַח תְּשַׁלַּח', רבנן אמרי אם שלחת מצות הקן את זוכה לשלח עבד עברי מנין שנאמר: (דברים טו, יג) 'וכי תשלחנו חפשי מעמך'.

דבר אחר: מהו 'שְׁלַח תְּשַׁלַּח את האם', אם קיימת מצוה זו את ממהר לבוא מלך המשיח שכתוב בו שילוח מנין שנאמר (ישעיהו לב, כ): 'משלחי רגל השור והחמור'.

דבר אחר: אמר ר' תנחומא אם קיימת המצוה הזאת אתה ממהר את אליהו הנביא ז"ל שיבוא שכתוב בו שילוח שנאמר (מלאכי ג, כג): 'הנה אנכי שולח לכם את אליהו הנביא' והוא יבא וינחם אתכם מנין שנאמר (שם כד): 'והשיב לב אבות על בנים'."

המדרש קושר את שילוח הקן לבנין העתיד. חז"ל קוראים לספירת הבינה, המכונה "אימא" בשם "עלמא דאתי", שכן האם היא מביאה

פינת הילדים

חשינות חיפוש כפרה וכרה"

(לאחר מציאת המושג בקשו בשולחן שבת מאבאמא להרחיב על המושג שמצאתם)

חזרים כחוזר הכא...

1. באיזה מקרה לא נכון לעזור לאדם שמשא חמורו נפל בדרך?

2. מה המצב של עם ישראל "בדרך"?

3. על מה באה הצרעת?

"צרעת זורחת בעור הבשר מבחוץ, שההתגלות החיצונית לא תהיה מתאימה לערך השלמות הנשמית הפנימית. והדברים מתאימים כלפי ישראל, שלעולם אור הקודש של האמונה האלוקית באור טהרתה גנוה הוא בנשמתם פנימה, גם בעת אשר תכונת החיים בחיצוניותם היא מראה ככה שעל זה נאמר 'אל תראוני...'"
 (הרב אברהם יצחק הכהן קוק, "עין אי"ה", על מסכת שבת דף צז ע"א)

